
2019-10-RE

CAUSA 2019-10-RE

(Bailén Angosto c/ Govern d'Andorra)

Número de registre 52-2019. Recurs d'empara

Aute del 15 de març del 2019

BOPA núm. 29, del 27 de març del 2019

En nom del Poble Andorrà;

El Tribunal Constitucional;

Atès l'escrit presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el 23 de gener del 2019, per la representació processal del Sr. Francesc Bailén Angosto, mitjançant el qual interposa un recurs d'empara contra l'aute del 10 de desembre del 2018, dictat per la Sala Administrativa del Tribunal Superior de Justícia, per una presumpta vulneració dels drets a la jurisdicció, a obtenir una decisió fonamentada en Dret i a la defensa, reconeguts a l'article 10 de la Constitució, i, atès que demana al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada, que declari la vulneració dels drets esmentats, que declari la nul·litat de la resolució objecte de recurs i, per extensió de la sentència desestimatòria del recurs d'apel·lació, i en definitiva, demana que s'acordi l'anul·lació de la resolució denegatòria de la renovació de l'autorització de residència i treball del recurrent i que s'acordi, per tant, la seva renovació. Així mateix, demana la suspensió dels efectes de l'ordre d'expulsió;

Vista la Constitució, especialment els articles 10, 41.2, 98 c) i 102;

Vista la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, especialment el títol IV, capítols primer i sisè;

Escoltat l'informe del magistrat ponent, Sr. Joan Manel Abril Campoy;

1. Antecedents processals davant les jurisdiccions ordinàries

1.1. El 27 de desembre del 2017, el Govern va confirmar la resolució de la secretària d'Estat de Justícia i Interior, mitjançant la qual es desestimava la sol·licitud de renovació de l'autorització de residència i treball per compte propi del Sr. Francesc Bailén Angosto.

1.2. La representació processal del Sr. Francesc Bailén Angosto va formular una demanda jurisdiccional contra aquestes decisions administratives i, el 4 de maig del 2018, la Secció de

---

Contenciós-Administratiu 2 de la Batllia va dictar una sentència en què desestimava aquesta demanda, confirmava les resolucions impugnades i declarava que aquestes eren ajustades a dret i als fins que legitimen l'activitat administrativa.

1.3. La representació processal del Sr. Francesc Bailén Angosto va interposar un recurs d'apel·lació contra aquesta decisió i, el 28 de setembre del 2018, mitjançant sentència la Sala Administrativa del Tribunal Superior de Justícia va desestimar aquest recurs.

1.4. La representació processal del Sr. Francesc Bailén Angosto va formular un incident de nul·litat d'actuacions per considerar que s'havia vulnerat el seu dret a la defensa, reconegut a l'article 10 de la Constitució.

1.5. El 10 de desembre del 2018, la Sala Administrativa del Tribunal Superior de Justícia va desestimar l'incident de nul·litat d'actuacions esmentat.

1.6. El 23 de gener del 2019, la representació processal del Sr. Francesc Bailén Angosto va presentar un recurs d'empara contra l'acte del 10 de desembre del 2018, dictat per la Sala Administrativa del Tribunal Superior de Justícia, per una presumpta vulneració dels drets a la jurisdicció, a obtenir una decisió fonamentada en Dret i a la defensa, reconeguts a l'article 10 de la Constitució.

2. Argumentació jurídica

2.1. Argumentació jurídica del recurrent

- La representació processal del Sr. Bailén Angosto entén que la no renovació de la seva autorització de residència i treball vulnera el dret a un procés degut i no es troba fonamentada en Dret.

- La primera vulneració que refereix és la denegació dels mitjans de prova sol·licitats, atès que la Sala Administrativa del Tribunal Superior de Justícia els considera "*no útils*", sense que identifiqui o concreti els motius del refús de la pràctica de la prova, de manera que se situa al recurrent en indefensió.

- La segona eventual lesió que es denuncia consisteix en un evident desequilibri quant a la càrrega de la prova, ja que les proves aportades per l'administrat es consideren no suficients, mentre que amb una enquesta d'un sol matí realitzada per l'Administració se li denega la renovació de l'autorització. En aquest sentit, sosté que se'l situa de nou en indefensió.

- La tercera vulneració, en aquest cas del dret a la defensa, es recolza en el fet que l'enquesta policial no va ser facilitada a l'administrat fins a la fase judicial, sense que tingués accés a l'expedient durant el procediment administratiu. Assenyala que aquesta lesió al dret a la defensa, tal i com l'interpreta el Tribunal Constitucional (veg. causa 2017-37-RE) el situa en estat d'indefensió i ha estat reiteradament denunciada al llarg del procediment.

- La quarta lesió que es denuncia mitjançant el recurs d'empara és que no s'ha identificat la persona que segons la policia no coneixia al recurrent. Sustenta que s'ha d'identificar a la persona que comunica a la policia que no el coneix, per tal de poder-lo interrogar i més si es converteix en el principal argument de la denegació de la renovació de l'autorització. S'obstaculitza el dret a la

---

contradicció del recurrent i se'l sumeix de nou en una permanent indefensió.

- Finalment, no concorren els requisits per aplicar el judici d'indicis, efectuat per la sentència de la Sala Administrativa, que presumeix la veracitat de l'enquesta policial pel fet que no han estat citats, com a testimonis, els ocupants de l'edifici per part del recurrent.

- Per acabar, demana al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada, que declari la vulneració dels drets esmentats, que declari la nul·litat de la resolució objecte de recurs i, per extensió de la sentència desestimatòria del recurs d'apel·lació, i en definitiva, demana que s'acordi l'anul·lació de la resolució denegatòria de la renovació de l'autorització de residència i treball del recurrent i que s'acordi, per tant, la seva renovació. Així mateix, demana la suspensió dels efectes de l'ordre d'expulsió.

2.2. Argumentació de la Sala Administrativa del Tribunal Superior de Justícia

- La jurisprudència de la Sala Administrativa, relativa a l'autorització de residència i treball segons la Llei qualificada d'immigració, es fonamenta en tres principis: l'interessat ha de tenir al Principat el seu centre d'interessos, es presumeixen exactes les dades de les enquestes de la policia i, segons el principi de facilitat probatòria, la càrrega de la prova de la residència principal i permanent al Principat correspon a qui sol·licita la renovació.

- En aquest supòsit, nega que l'administrat es trobi en situació d'indefensió. Així, s'ha de mantenir el deure de confidencialitat del Servei de Policia i, davant la conclusió de l'enquesta, d'acord amb la qual els veïns no coneixien al recurrent, aquest podia haver demostrat la seva integració on resideix i que el seu centre d'interessos es troba en aquest lloc.

- La prova documental, consistent en un certificat de l'administrador de la finca, no acredita que la residència sigui permanent a Andorra. I a la mateixa conclusió s'arriba dels extractes bancaris, pagament d'una assegurança de robatori i els càrrecs de FEDA, ja que els consums no són importants. Els càrrecs d'Andorra Telecom no són admissibles i no demostren cap fet d'influència en el procés. Pel que fa a la declaració tributària tampoc possibilita l'acreditació que la residència sigui permanent, alhora que no s'ha justificat que la seva activitat laboral sigui continuada a Andorra per compte de la mercantil que administra.

- El Tribunal Superior de Justícia conclou que l'interessat no resideix a Andorra de manera permanent, sinó de forma puntual i que, per raons d'oportunitat, ha instal·lat aquí la seva empresa.

3. Fonaments jurídics del Tribunal Constitucional

3.1. El recurs d'empara no converteix el Tribunal Constitucional en una tercera instància ni en un tribunal suprem; l'únic objecte del recurs d'empara és el de verificar que les decisions impugnades estiguin motivades i es fonamentin en un raonament jurídic que no sigui il·lògic ni absurd i no vulnerin cap dels drets protegits per l'article 10 de la Constitució.

3.2. Les preteses lesions a la manca de motivació del refús dels mitjans de prova sol·licitats, de la desigualtat entre les parts quant a la càrrega de la prova i les alegacions relatives a la prova d'indicis, totes elles, segons el recurrent, generadores d'indefensió, poden ser analitzades de forma

---

conjunta.

Pel que fa a la manca de motivació en relació amb la proposició de proves, aquest Tribunal Constitucional ha assenyalat que *"el dret a emprar els mitjans de prova pertinents per a la defensa dels drets i interessos de les parts en litigi forma part del dret a un procés degut, però la inadmissió d'una determinada prova només té relleu constitucional, des de la perspectiva aquí enjudiciada, si l'òrgan judicial no dóna resposta a la proposta, o no motiva el seu refús o si aquesta motivació és lògicament irraonable"* (veg. l'auto del 8 de setembre del 2006, recaigut en la causa 2006-13-RE o el del 20 de novembre del 2006, recaigut en la causa 2006-21-RE).

En aquest cas esdevé cert que la sentència de la Sala Administrativa del Tribunal Superior de Justícia, en el seu fonament de dret segon, afirma que la prova sol·licitada no és útil. I, en aquest sentit, si l'argumentació de la Sala Administrativa s'hagués limitat a dir que la prova demanada no era útil o pertinent o necessària, sense establir l'aparell argumental en què es recolza aquesta asseveració o si la motivació resultés irraonable, s'infringiria el dret a un procés degut. Tanmateix, no és això allò que ha succeït en aquest cas.

Abans del dictat de la sentència, el ponent va dictar una providència del 20 de juliol del 2018 (malgrat la denominació, es tracta d'un veritable auto denegatori de prova), en què es conté una argumentació detallada de les raons que justifiquen el refús, sense que aquestes apareguin com a irraonables o il·lògiques. Aquesta resolució judicial va ser coneguda pel recurrent, atès que consta notificada el 24 de juliol del 2018.

Quant a les al·legacions relatives a la prova d'indicis i a la desigualtat d'armes en relació amb la càrrega de la prova, tampoc aquestes al·legacions tenen transcendència constitucional, atès que cap vulneració del dret a la jurisdicció (article 10 de la Constitució), en els seus vessants del dret a la defensa, a la igualtat d'armes processals o al procés degut, s'ha produït.

En efecte, la Sala Administrativa ha analitzat la prova practicada, consistent essencialment en la documental relativa a l'enquesta policial, certificació de l'administrador, documents de FEDA, assegurança i declaració tributària, i ha conclòs que de la valoració de la prova no resta acreditada la residència permanent i efectiva al Principat, sinó solament una residència puntual. Com es pot ressenyar, cap lesió al principi d'igualtat d'armes processals ha tingut lloc respecte de la càrrega de la prova, atès que aquesta actua com a norma que, en defecte de prova dels fets que corresponen a cada litigant (constitutius a l'actor i excloents, impeditius i extintius al defenent), els imposa les conseqüències derivades de la mancança probatòria. I el mateix succeeix amb l'al·legació relativa a la prova d'indicis, on tampoc s'aprecia cap lesió del dret a la defensa.

Allò que ha fet la Sala Administrativa és valorar la prova practicada, argumentar per què el resultat d'aquesta no permet concloure en l'existència d'una residència continuada i permanent i reprotxa al recurrent que podia haver sol·licitat una pràctica testifical per provar la realitat de la seva residència.

En aquesta actuació de la Sala Administrativa, no s'aprecia cap de les lesions adduïdes, per tal com la valoració efectuada es troba motivada i no esdevé irraonable, il·lògica o absurda.

3.3. El recurrent en empara exposa que en el procés administratiu han tingut lloc dues lesions del seu dret a la defensa i del dret a la contradicció, respectivament, que l'han situat en indefensió.

Sosté que el seu dret a la defensa li ha estat lesionat perquè l'enquesta policial no li va ser facilitada fins a la fase judicial, sense que tingués accés a l'expedient durant el procediment administratiu.

Assenyala que aquesta lesió del dret a la defensa, tal i com l'interpreta el Tribunal Constitucional (causa 2017-37-RE) el situa en estat d'indefensió i ha estat reiteradament denunciada al llarg del procediment.

Aquesta al·legació va ser introduïda en l'incident de nul·litat d'actuacions, sense que en el recurs d'apel·lació interposat davant la Sala Administrativa es fes esment de la impossibilitat d'accedir a l'expedient durant el procediment administratiu, de manera que el Tribunal Superior de Justícia no es va poder pronunciar al respecte. Per tant, fonamentar la negativa de l'accés a l'expedient administratiu per primera vegada en el tràmit excepcional de l'incident de nul·litat d'actuacions, quan ja s'ha tramitat el procediment judicial en dues instàncies, converteix l'al·legació en clarament extemporània i inadmissible en empara.

En relació amb la manca d'identificació de les persones que en l'enquesta policial van declarar no conèixer al recurrent, tampoc ha tingut lloc la vulneració del dret a la defensa i del principi de contradicció. El fet que la jurisdicció ordinària atribueixi caire confidencial a l'enquesta policial, no va impedir que el recurrent hagués pogut promoure la prova escaient i oportuna per acreditar, amb prova testifical i amb altres mitjans al seu abast que entengués útils per a la finalitat cercada, que sí residia de manera permanent i efectiva al Principat d'Andorra. La negativa a la identificació d'un testimoni no comporta necessàriament la lesió del dret a la defensa i del principi de contradicció (article 10 de la Constitució), atès que existeixen altres proves en les actuacions, més aquelles que hauria pogut promoure el recurrent per acreditar un fet al seu abast, com era la seva residència efectiva i permanent al Principat d'Andorra.

3.4. Per consegüent, atesa la procedència de la desestimació d'aquest incident de nul·litat d'actuacions, aquest Tribunal Constitucional només pot declarar inadmissible a tràmit el recurs d'empara presentat per la representació processal del recurrent.

Per tot això que s'ha exposat.

El Tribunal Constitucional del Principat d'Andorra,

DECIDEIX:

1. No admetre a tràmit el recurs d'empara 2019-10-RE interposat per la representació processal del Sr. Francesc Bailén Angosto contra l'aute del 10 de desembre del 2018, dictat per la Sala Administrativa del Tribunal Superior de Justícia.
2. Notificar aquest aute a la representació processal del recurrent, a la presidenta de la Batllia, al president del Tribunal Superior de Justícia i al Ministeri Fiscal.
3. Publicar aquest aute, d'acord amb allò que disposa l'article 5 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, al Butlletí Oficial del Principat d'Andorra.

Acordat a Andorra la Vella, el 15 de març del 2019.

Dominique Rousseau
President

Josep-D. Guàrdia Canela
Vicepresident

Laurence Burgorgue-Larsen
Magistrada   Magistrat

Joan Manel Abril Campoy